

2. Клименко О. М. Болонський процес в Україні: в пошуку національної моделі системи вищої освіти / О. М. Клименко // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2013. – № 3. – С. 58–63.

3. Семенюк С. Б. Інноваційні передумови формування системи освіти в умовах економіки знань / С. Б. Семенюк // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – № 2. – С. 175–182.

4. Всесвітня конференція з вищої освіти – 2009: «Нова динаміка вищої освіти і науки для соціальної [...]»: Комюніке, Міжнародний документ від 08.07.2009 р . [Електронний ресурс]. – режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/952_011.

Шульгіна В. О.

*директор Донського еколого-натуралістичного центру,
смт. Донське, Волноваський район, Донецька область, Україна*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕКОЛОГО - НАТУРАЛІСТИЧНОЇ РОБОТИ У ДОНСЬКОМУ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНОМУ ЦЕНТРІ, ЯК СКЛАДОВОЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Наше суспільство переживає загрозливий етап свого розвитку – етап небезпечного для існування людства зростання цілого ряду негативних екологічних факторів: деградації природи, зростання забруднення екології, деградації людської моралі. На сучасному етапі люди, які відповідальні перед суспільством за виховання гармонійно-розвинутої особистості, виховання дітей та молоді, повинні усвідомлювати важливість, насамперед, екологічного виховання, виховання екологічної свідомості через екологічну освіту.

Проблематика екологічного виховання та освіти, методики навчання, введення нових форм і засобів екологічного виховання і освіти набувають особливого значення у просторі сучасного позашкілля. Наближення дітей до живої природи, пізнання живої природи, засвоєння абетки природо-користування через безпосереднє спілкування з природою надасть дитині під

керівництвом зацікавлених педагогів позашкільників можливість сформувати нове відповідальне ставлення до природи.

Донський еколого-натуралістичний центр – комплексний комунальний позашкільний заклад еколого-натуралістичної спрямованості. Заклад здійснює свою освітню діяльність в межах територіальної громади селища Донське та Волноваського району. Мережа гуртків Донського ЕНЦ налічує: 24 гуртки профілів, в яких займається 480 вихованців. У центрі займаються учні 3-х шкіл району: Донської ЗОШ І–ІІІ ст., Свободненської ЗОШ І–ІІІ ст., Ольгинської ЗОШ І–ІІІ ст.

Навчально-виховна діяльність нашого центру здійснюється за напрямками: екологічна освітня та виховна робота з проблем збереження та раціонального природокористування; проведення просвітницької роботи з висвітлення екологічних проблем, покращення екологічної ситуації в регіоні, в Україні; масова еколого-натуралістична робота в ДЕНЦ; координація масової еколого-натуралістичної роботи у Волноваському районі.

Завдання навчально-виховного процесу реалізуються шляхами пошуку інноваційних форм та методів роботи з екологічного виховання дітей, учнівської молоді в умовах сталого розвитку суспільства; участь у всеукраїнських та обласних еколого-натуралістичних заходах просвітницького та практичного напрямку; залучення учнівської молоді до практичних еколого-натуралістичних заходів, участі у екологічних проектах.

Донський еколого-натуралістичний центр активно співпрацює з школами та позашкільними закладами Волноваського району та координує масову еколого-натуралістичну роботу. На заняттях гуртків керівники гуртків приділяють велику увагу екологізації навчально-виховного процесу. Вихованці ДЕНЦ традиційно вивчають природні об'єкти оточуючого середовища поряд з населеним пунктом. Слід відмітити важливість цієї роботи, підчас якої перейти від простої констатації результатів обстежень до реалізації головної мети. Одним з пріоритетних напрямків роботи закладу є апробація проектних форм навчання, дослідницька та природоохоронна робота.

Багаторічний досвід роботи ДЕНЦ підтверджує, що для посилення мотивації дітей до участі у гуртках еколого-натуралістичного профілю необхідно запропонувати їм цікаві та захоплюючі форми роботи. Учнівський проект: “Екологічні аспекти збереження популяції сну чорніючого у степовому фітоценозі околиць смт. Донське», юннатівський проект «Екологічна стежка «Логозина балка», екологічний проект “Збережемо ковилу Донського» за активної підтримки та тісної співпраці з Донською селищною радою мали практичне продовження: створення об’єкту природно-заповідного фонду: ландшафтний заказник “Урочище «Донське ковилове»”. Підсумок юннатівського проекту «Смарагдове намисто Донського» з озеленення центральної вулиці рідного селища хвойними породами дерев – стрункі ялини, які є справжньою окрасою селища та його натуралістичною «візитівкою». Перспективною в напрямку екологічного виховання є робота з дітьми дошкільного віку. У Донському ЕНЦ, цей напрямок реалізується у гуртках «Природа крізь призму англійської мови» в рамках творчого педагогічного проекту «Дитяча природнича академія «Розвивайко».

Діти та учнівська молодь, гуртківці нашого закладу, приймають активну участь у міжнародних, всеукраїнських, обласних, районних заходах екологічної спрямованості. Участь, у цих заходах дозволяє вихованцям формувати активну життєву позицію та долучитись до екологічного освітнього середовища нашої країни: Міжнародні еколого-валеологічні конкурси, Всеукраїнський конкурс «Мій рідний край – моя земля», «Парки-легені міст і сіл», «Парад квітів біля школи», обласні акції «Жовте листя», «Стоп-сміття», «Проліска» та багато інших. Вихованці у супроводі педагогів – професіоналів подорожують за межі шкільної програми, шкільних підручників, вивчають та пізнають навколишнє середовище в цікавому форматі навчально-виховного процесу позашкільного закладу еколого-натуралістичної спрямованості. Саме підчас цієї подорожі закладаються основи екологічної грамотності та екологічної свідомості дітей та підлітків.

Зусилля педагогічних колективу Донського ЕНЦ спрямовані на пропагування серед дітей та учнівської молоді притаманного українському народові гармонійного співіснування з природою, раціонального використання та відтворення її багатств, виховання мудрого ставлення до питань охорони природи, використовуючи різновіковий склад творчих учнівських об'єднань. Педагоги центру використовують такі форми, методи і прийоми роботи, які торкнулися б вразливих душ дітей та виховали у них шанобливе ставлення до всього живого на планеті. Ми повинні навчити дітей не лише любити природу, але й піклуватися про неї, охороняти й примножувати її багатства.